

pogosto izgovarjajo kot *v*, je iz Moskla ¹⁾ postalo Moskva, in sedaj imamo razjasnjen pomen slavnega mesta, kakor tudi pomen lastnega imena na noriških kamnih Mosquitus ²⁾. (Dalje sledi.)

Ozir po svetu.

Narodi ruskega cesarstva.

Glavni in gospodujoči narod na Rusovskem so Slovani, ki se delé na čvetero: v velike, male in bele Ruse in pa Poljake. Vstrie njih pa živijo še drugi narodi, ki razpadajo skoraj na sto različnih plemen, in govorijo štirideset raznih jezikov. Slovani so jezgra carstva, in se ločijo od družih prebivavcev po jeziku, običajih, véri in ljubezni do domovine, ter stanujejo sred cesarstva med Volgo, črnim morjem in litvanskimi močvirji. Slovan je močen, jedrovit, utverjen, da mu ne škoduje nobeno vreme; je h temu hiter, gibek in živ; lica je okroglejega kakor nemški narodi.

Naj poglobitveji so veliki Rusi, okoli 35 milijonov, stanujoči v sredi Ruskega; njih jezik je povzdignil Peter Veliki za književni.

Belí Rusi prebivajo v nekdanji kneževini litvanski, v sedanji gubernii mohilevski, minski, vilepski, grodenski, vilenski, — okoli 3 milijonov jih je; oni so s telesom in duhom slabši od velikih Rusov, zavolj močvirnega zemljišča.

Mali Rusi, blizo 10 milijonov, stanujejo v staropoljskih pokrajinah, v Volinji, v Podolji in Ukrajini in nad črnim morjem. Ti so jačji z duhom in telesom od velikih Rusov, zvonaj okoli Dnepra na zapadu. — Mali Rusi so v srednjem veku branili Evropo azijskih divjakov Tartarov in Turkov. Kosaki so se v teh bojih najbolje poslavili. Mali Rus ni tako vesel, kakor veliki Rus, timveč je otožen vsled bojev in nesreč, ki jih je preterpel; vendar je dobrodušen in gostoljuben, kakor vsi Slovani, čist na telesu in v hiši, ljubi ples in petje; njegove pesme so pa žalostne in silno sezajo človeško serce.

Poljaki prebivajo v poljskem kraljestvu; ločijo se od Rusov po narečji, ki je lepo izobrazeno in ima bogato slovstvo.

Med ostalimi narodi so naj znamenitnejši Judje, kateri prebivajo na Poljskem, in štejejo dva milijona duš. Do leta 1850 so nosili iztočno dolgo obleko; zdaj se morajo pa po ruski oblačiti. Govoré nemško-judovski jezik. Tergujejo in kerčmarijo.

Za kratek čas — pa tudi za poduk.

Zvest prijatelj.

Poslovenila G. M. in J. Novomeščanski.

1.

Mračilo se je že. Ob bregu Donave sta se le samo še neki gospod in njegov psiček sprehajala. Gospod je bil praktikant, pès pa koder, po imenu Fido.

Pès je bil lačen, praktikant revnega življenja sit.

Tisti dan je imel le še toliko, kolikor je Bog potreboval, da je svet vstvaril.

Zgrabi tedaj ubozega Fido-ta, kteremu ni imel nič jesti dati, ker je sam stradal, in solzé si iz oči brisaje reče: „ne morem uboge živali dalje terpeti viditi!“ — ter psu kamen na vrat naveže in ga v globoko Donavo verže.

Valovi ga požró, žalostni praktikant pa samec proti domu hití.

2.

Domú pridši se verže na posteljo, pa nemore zaspati. Komaj pričakuje dneva. Naglo vstane, in ker je popolnoma obupal nad svojim življenjem, zagrabi — o groza! — puško, napné petelina in morivno orodje svojemu čelu približuje. Ravno hoče sprožiti, kar zasliši ropot na zapertih durih, puško naglo skrije in vrata odpre. Tù Fido pred njim stoji, čedno klobaso v gobcu deržeč; lačnemu praktikantu se ne gnjusi dar, ki mu ga je prinesel zvesti pès, ter klobaso pojé delivši jo z dariteljem in se zdaj sramuje svojega prejšnega namena.

Tak' zvesti Fido nazaj pride.

3.

Še tisti dan se sprehaja praktikant s svojim psom v velikem gaju, „prater“ imenovanem. Tam sreča nekega gospoda, kteremu Fido, lep psiček z zalo glavico, močno dopade.

„Ali bi mi ne hotli svojega psa prodati?“ vpraša gospod praktikanta. „Z zlatom ga ne morete preplačati!“ odgovori praktikant — „če mi pa pomagati morete, da bi bil rešen večnega prakticiranja, ga Vam pa dam“. To gospodu dopade.

Kmalopotem je bil ubogi praktikant v plačani službi. Težko se je ločil od svojega psa; al le malo časa je pogrešal sveste živali. Neko jutro stoji Fido pri njegovi postelji, ker ne z dobro ne z gerdo ni pri novem gospodarji ostati hotel.

Tak' zvesti Fido spet pride nazaj.

4.

Gospod njegov se je bil zdaj z Ano, hčerjo nekega bogatega grajšaka soznanil.

Enega dne se sprehaja z njo in njenim očetom po nekem vertu. Hodijo semtertje, kar zapazi grajšak, da je mošnjo zgubil. Gospod Lenc — tako je bilo Fidotovemu gospodarju ime — pokliče svojega psička, kateri grajšaka od vsih strani ovoha in se potem med ljudmi zgubi. Čez nekaj časa pride z mošnjo nazaj in jo pred gospoda položi, kateri od veselja ne vé, kaj bi storil in kako se zahvaležnega skazal.

Čez dva mesca sta bila Lenc in Ana mož in žena. Lenc pa je zvestega Fidota svojemu dobrotniku podaril. Težko se je sicer od njega ločil, pa ni mogel drugače. Ali že drugi dan zjutraj pride Fido nazaj in skaklja poln veselja okoli svojega starega gospoda in nove gospé.

Tak' zvesti Fido spet pride nazaj.

5.

Gospod in gospa gresta čez nekaj mescov na grad nekega grofa na deželo stanovat. Temu dopade Fido tako, da mu ne dá mirú, dokler mu ga ne prepustí, čeravno težkega serca. Fido dobí novega gospodarja — pa ne za dolgo. Fido zvesti spet nazaj pride.

6.

Več let je preteklo. Gospod Fidotov umerje. Tisti dan, ko so ga pokopali, pa zgine tudi Fido. Našli so ga mertvega na grobu njegovega gospoda — izgled redke zvestobe!

Fido nikoli več nazaj ne pride.

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Tersta 11. junija. * Presvitli nadvojvoda Joa n so iz Benetk včeraj v Terst prišli, kjer po večletni navadi z gospó svojo prvi čas poletja radi bivajo. Tù in tam se sliši odkolere, ki se od nekaj rada ob vročini posamno primerja brez kužnega značaja. V Benetkah pa je huja: 8. dan t. m. je zbolelo 35 oséb, 17 jih je umerlo, 19 pa ozdravilo.

¹⁾ Žena možev z imeni Cinko, Stanko, Zoko, Martinko itd. se velí pri Pohoreh Cinkla, Stankla, Zokla, Martinkla, po koroški Cinkva, Stankva, Zokva. Tako se po Koroškem dekla glasi dečva. Moskva je toraj adjektiv. V ruskih slovnica se najdejo oblike Moskovitčanin, Moskovec, Moskvíč, Moská, Moskovit. Iz Meh je torej v ustih Rusov postala oblika Moh (horv. Muhlo, brat Horvata) in namesto Moško, Mohko, h = s, Mosko in iz tega Moskla, to je vas, l = v. Moskva.

²⁾ Muhar „Gesch. der Stei.“ I. str. 415.